

Ög 22. Odenstomta, Kuddby sn.

Pl. 9, 11.

Litteratur: A. Nordén, Rapport till Riksantikvarien med förslag till fornvårdsåtgärder ^{12/9} 1941, dnr 3397/41 (ATA); G. Olson, Rapport till Riksantikvarieämbetet ^{15/4} 1942, dnr 1568/42 (ATA); S. B. F. Jansson, Granskningsprotokoll 1946 (Runverket).

Avbildningar: E. Brate, Foto (ATA); A. Nordén, Foton 1941 och 1942 (ATA); G. Olson, Foton 1941 (ATA).

Stenen befinner sig alltjämt på sin ursprungliga plats mitt emellan byvägen och den egentliga gårdstomten i Odenstomta, där den år 1874 under uppbrytning av sten anträffades. Tyvärr låg runstenen då med runorna nedåt och hade hunnit söndersprängas — man bröt sten för ett ladugårdsbygge — innan man upptäckte ristningarna. Runstenen sammansattes med hjälp av genomlöpande järnstänger och restes mot ett ryggstöd av blockstenar. År 1941³⁰ avlägsnades dessa anordningar, stenen hopsattes med stenkitt, och omgivningen befriades från andra stenar. H. 1,30, br. 0,96 m.³¹

Inskrift:

× asbiurn × auk þir ali × auk × urykia × raistu × stain × eftir × þurkut + faþur sin ×
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55

»Åsbjörn, Alle och Orökja reste stenen efter Torgöt, sin fader».

Till läsningen: ³² Efter 52 r finnes en urgröpfung i ytan, som av Brate upptages som ristad, men som sannolikt är naturlig. Brate översätter: »Åsbjörn, Alle samt de med honom, och Orökja» etc. Då det är syskon som resa stenen, torde väl þir syfta på brödraparet Alle-Orökja, medan åter Åsbjörn isärhålls från den, rimligen av den anledningen, att det var han som högg inskriften och därmed betecknade sina bröder med ett sammanhållande þeir.³³ — Det mindre kors, som Brate upptager på sin bild ovanför det stora korset men i texten betecknar såsom »högst osäkert», finner jag mycket litet styrkt.³⁴ Det sk efter 52 r, som Brate räknar med, gör intryck av att vara en naturlig gropighet.³⁵

Plansch 11a. Ög 22. Odenstomta, Kuddby sn. Foto Nordén 1942. Stenen efter restaureringen. [Jansson skriver 1947: Hårt retuscherad; kan ej användas.]

³⁰ Nordén anger 1942, men arbetet utfördes 24–25 september 1941, se Olsons rapport (ATA).

³¹ Olson anger följande måttuppgifter i sin rapport 1942 (ATA): Stenens dimensioner: h=1,35; b=0,70; t=0,40 m.

³² Om runa 22 skriver Jansson i sitt granskningsprotokoll (1946): 22 y är säkert. På stenen är pricken ej uppmålad men den har efteråt insatts på kopian.

³³ I marginalen har Wessén antecknat þirali = þæiR alli(R) »de alla»?

³⁴ Om det större korset skriver Jansson i granskningsprotokollet (1946): Korset är ofullständigt uppmålat. På bilden har det retuscherats så att bildens kors avsevärt avviker från det uppmålade.

³⁵ Att denna kommentar finns med två gånger i texten, både först och sist i stycket, beror antagligen på att den är en följd av Janssons kommentar till inskriften i granskningsprotokollet (1946). Jansson skriver där (under punkt 7) »Denna runda fördjupning gör på mig intryck av att vara naturlig.»

Plansch 9b. Ög 22. Odenstomta, Kuddby sn. Foto Nordén 1941.
[Jansson skriver 1947: Översiktsbild Möjlig om runretuschen borttages.]

Fig. 28. Ög 22. Odenstomta, Kuddby sn. Foto G. Olson 1941 (ATA). Före restaureringen.

Fig. 29. Ög 22. Odenstomta, Kuddby sn. Foto G. Olson 1941 (ATA). Efter restaureringen.

Detta dokument ingår i en digital utgåva av Arthur Nordéns supplement till Erik Brates Östergötlands runinskrifter. Manuset avslutades 1947 och var tänkt att tryckas 1948. Utgåvan publiceras fritt tillgänglig på Internet.

Texten innehåller inte nyare litteraturreferenser än 1947 och tar ingen hänsyn till modern runforskning och måste därför användas med reservationer. Utgåvan är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter är du välkommen att meddela dessa till utgivaren på nedanstående e-postadress.

Utgivare: Jan Owe

Kontakt: runor@gamlebo.se

Senast ändrad 2020-11-03